

5 Ιανουαρίου 1913

Η ναυμαχία της Λήμνου

Ο ήλιος έγερνε στη δύση, καθώς το τελευταίο από τα τουρκικά πλοία εγκατέλειπε το Αιγαίο και γυρνούσε να κρυφτεί στα στενά του Ελλησπόντου. Ο ναύαρχος Παύλος Κουντουριώτης, από τη γέφυρα του θωρηκτού «Αβέρωφ», καλούσε τα κανόνια να σιγήσουν κι άκουγε με υπερηφάνεια τις ιαχές των ανδρών του ελληνικού στόλου. Η ναυμαχία της Λήμνου μόλις είχε τελειώσει.

Μετά την ήττα του στη ναυμαχία της Έλλης (βλ. 3.12.1912), ο τουρκικός στόλος είχε κάνει τη δεύτερη και τελευταία του απόπειρα να βγει στο Αιγαίο. Τέσσερα θωρηκτά («Χαϊρεντίν Μπαρμπαρόσα», «Τουργούτ Ρέις», «Μεσουδιέ» και «Μετζιτιέ») και οκτώ ελαφρά πολεμικά πλοία ξεμύτισαν το πρωί της 5ης Ιανουαρίου 1913. Σκοπός τους ήταν να ενισχύσουν τον τουρκικό στρατό που νικιόταν παντού, στη στεριά, από τους Έλληνες, οι οποίοι συνέχιζαν μόνοι τον Α' Βαλκανικό πόλεμο.

Απέναντι στον τουρκικό στόλο, ο ελληνικός αντιπαρέταξε τη ναυαρχίδα του, το θωρηκτό «Αβέρωφ», και τα, επίσης θωρηκτά, «Υδρα», «Σπέτσες» και «Ψαρά», μαζί με οκτώ αντιτορπιλικά.

Το «Μεσουδιέ» βγήκε πρώτο εκτός μάχης με τους άνδρες του να προσπαθούν να σβήσουν την φωτιά και να μαζέψουν τους νεκρούς τους. Το «Μετζιτιέ» ήταν το δεύτερο που έκανε στροφή να φύγει. Η έκρηξη στο «Μπαρμπαρόσα» έγινε σύνθημα φυγής. Κι επειδή ο πειρατής του 17^{ου} αιώνα, του οποίου το όνομα έφερε το πλοίο, ποτέ δεν το είχε σκάσει από ναυμαχία, κάποιος θεώρησε πρόπον να υποστείλει την δοξασμένη σημαία του. Το «Τουργκούτ Ρέις» έμεινε τελευταίο. Αποφάσισε κι αυτό να φύγει, όταν είδε τον «Αβέρωφ» να πλέει ίσα καταπάνω του.

Η ελληνική ναυαρχίδα χύθηκε πίσω από τα εχθρικά πλοία κυνηγώντας, μόνη αυτή, ολόκληρο τον τουρκικό στόλο. Ο «Αβέρωφ» έμοιαζε να χορεύει πάνω στα κύματα: Μια έδειχνε τη δεξιά του πλευρά, μια την αριστερή. Μια βαρούσαν τα διδύμα κανόνια της αριστερής πλευράς, μια χτυπούσαν εκείνα της δεξιάς.

Από την έναρξη της ναυμαχίας ως τη στιγμή που και το τελευταίο τουρκικό πλοίο χώθηκε στα Δαρδανέλια είχαν περάσει ακριβώς τρεις ώρες.

Ως τις 30 Μαΐου, οπότε τέλειωσε ο πόλεμος, τουρκικό πλοίο δεν ξαναβγήκε από τα στενά. Απερίσπαστοι οι Έλληνες απελευθέρωσαν ένα προς ένα όλα τα νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη, με εξαίρεση τα Δωδεκάνησα, που κατείχαν οι Ιταλοί.

Για τον ναύαρχο Παύλο Κουντουριώτη, η δόξα επιφύλασσε νέους θριάμβους, στο πεδίο της πολιτικής αυτή τη φορά.

1589: Πεθαίνει η Αικατερίνη των Μεδίκων, χήρα του βασιλιά Ερρίκου Β' της Γαλλίας, που είχε υποκινήσει τη νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου. Κόρη του Λαυρέντιου Β' των Μεδίκων, κυβέρνησε ως βασίλισσα απ' το 1560, μετά τον θάνατο του συζύγου της. Τρεις από τους γιους της έγιναν αργότερα βασιλιάδες. Γεννήθηκε το 1519.

1809: Η Μεγάλη Βρετανία και η Οθωμανική Αυτοκρατορία υπογράφουν την Συνθήκη στα Δαρδανέλια (Συνθήκη του Κανάκ). Ο βασικός της όρος ήταν ότι κανένα πολεμικό πλοίο δεν θα έμπαινε στα Δαρδανέλια ή στον Βόσπορο.

1867: Γεννιέται ο Δημήτριος Γούναρης, ρηξικέλευθος πολιτικός και μέλος της ομάδας των «Ιαπώνων», συντάχθηκε με τα ανάκτορα κατά του Ελευθέριου Βενιζέλου και κατέληξε στο απόσπασμα ως ένας από τους πρωταίτιους της μικρασιατικής καταστροφής. Εκτελέστηκε στις 15 Νοεμβρίου 1922.

1876: Γεννιέται ο Δυτικογερμανός πολιτικός, Κόναν Αντενάουερ. Πρώτος καγκελάριος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας από το 1949 ως το 1963 και ο άνθρωπος που οδήγησε την νικημένη Γερμανία από την καταστροφή στο οικονομικό θαύμα. Πέθανε το 1967.

1919: Ξεσπά στη Γερμανία η επανάσταση των Σπαρτακιστών, η οποία πνίγηκε στο αίμα, ενώ οι αρχηγοί της, Ρόζα Λούξεμπουργκ και Καρλ Λίμπκνεχτ, δολοφονήθηκαν.

1921: Γεννιέται ο Μεγάλος Δούκας Ιωάννης που κυβέρνησε το Λουξεμβούργο από το 1964. Υπηρέτησε με τον στρατό της Βρετανίας στον Β' Παγκόσμιο πόλεμο και βοήθησε να απελευθερωθεί η χώρα του τον Σεπτέμβριο του 1944.

1925: Η Νέλι Τέιλορ Ρος αναλαμβάνει κυβερνήτης του Ουαϊόμινγκ. Ήταν η πρώτη γυναίκα κυβερνήτης αμερικανικής πολιτείας.

1938: Γεννιέται ο Χουάν Κάρλος, μετέπειτα βασιλιάς της Ισπανίας.

1997: Η Ρωσία αποσύρει τα στρατεύματά της από την Τσετσενία, βάζοντας προσωρινό τέλος στην προσπάθεια κατοχής της χώρας.

2009: Στα Εξάρχεια, πυροβολείται με καλάσνικοφ και όπλο MP- 5 στον θώρακα και στα πόδια ο 21χρονος αστυνομικός των ΜΑΤ Διαμαντής Ματζούνης.

Η 5^η Ιανουαρίου στον πολιτισμό

5 Ιανουαρίου 1969

Με στόχο την Αφροδίτη

Ένας τεχνητός δορυφόρος της Γης εκτοξεύεται, όταν όλα είναι έτοιμα. Ένα διαστημόπλοιο προς άλλους πλανήτες, όταν όλα είναι έτοιμα αλλά και οι στόχοι βρίσκονται στο πιο κοντινό στη γη σημείο τους, κάτι που δε συμβαίνει συχνά.

Η Αφροδίτη μπήκε πρώτη στο στόχαστρο των Σοβιετικών. Στις 12 Φεβρουαρίου 1961, η Αφροδίτη βρισκόταν «μόνο» 39 εκατομμύρια χλμ. μακριά από τη Γη. Τη μέρα εκείνη, οι Σοβιετικοί πέτυχαν να εξαπολύσουν το Βένερα 1, που εκτοξεύτηκε από τον Σπούτνικ 8, ο οποίος βρισκόταν σε τροχιά. Θα χρειαζόταν τρεις μήνες ώσπου να φτάσει στον στόχο. Σίγησε μόλις συμπλήρωσε την πρώτη βδομάδα του ταξιδιού του.

Οι Αμερικανοί προσπάθησαν, ενάμιση χρόνο αργότερα. Στις 22 Ιουλίου 1962, εκτοξεύτηκε ο Μάρινερ 1 με κατεύθυνση την Αφροδίτη. Το διαστημόπλοιο βγήκε από την πορεία του. Το κατέστρεψαν. Ξαναπροσπάθησαν, μετά από 35 μέρες. Στις 26 Αυγούστου εκτοξεύτηκε ο Μάρινερ 2. Λοξοδρόμησε κι αυτός. Θα περνούσε 357.000 χλμ. μακριά από τον στόχο. Διόρθωσαν την πορεία του με τηλεχειρισμό. Πέρασε είκοσι χιλιάδες χλμ. μακριά. Το Βένερα 3 των Σοβιετικών βρήκε στόχο. Μπήκε στην ατμόσφαιρα της Αφροδίτης και καταστράφηκε.

Με όλα αυτά, ο πλανήτης απομακρύνθηκε από τη γη κρατώντας ζηλότυπα τα μυστικά του. Αμερικανοί και Σοβιετικοί έστρεψαν τις προσπάθειές τους στον Άρη, που πλησίαζε. Η Αφροδίτη ξανάγινε στόχος το 1967. Στις 12 Ιουνίου εκείνης της χρονιάς, ο σοβιετικός Βένερα 4 μπήκε στην ατμόσφαιρά της αλλά καταστράφηκε, καθώς αποδείχτηκε ότι συνάντησε πίεση εκατό φορές μεγαλύτερη από τη γήινη. Στις 14 Ιουνίου, ο αμερικανικός Μάρινερ 5 πέρασε 4.000 χλμ. πλάι της. Οι Σοβιετικοί ξαναπροσπάθησαν. Με διαφορά πέντε μέρες ο ένας απ' τον άλλον (στις 5 και στις 10 Ιανουαρίου 1969), εκτοξεύτηκαν οι Βένερα 5 και 6. Έφτασαν στην Αφροδίτη στις 16 και στις 17 Μαΐου κι άρχισαν να πέφτουν προς το έδαφος της με αλεξίπτωτα. Αυτή τη φορά, δεν καταστράφηκαν: Έλιωσαν. Η θερμοκρασία στην επιφάνειά της είναι 480 βαθμοί Κελσίου. Ουσιαστικά, ίσως να πρόκειται για μια θάλασσα από σχεδόν λιωμένους βράχους. Με όλα τούτα, ο χρόνος πέρασε.

Στα 1970, οι Σοβιετικοί επανήλθαν στην Αφροδίτη. Το Βένερα 7 είναι διαστημικό εργαστήριο. Στις 17 Αυγούστου 1970, μπήκε σε τροχιά γύρω από τον πλανήτη κι άρχισε να μεταδίδει πληροφορίες.

1855: Γεννιέται ο Κινγκ Καμπ Ζιλέτ, εφευρέτης του ξυραφιού με λεπίδα ασφαλείας.

1900: Ηλεκτροφωτίζεται ο Πειραιάς, καθώς μπαίνει σε λειτουργία το εργοστάσιο παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος κοντά στον σιδηροδρομικό σταθμό Πελοποννήσου.

1931: Γεννιέται στη Μοραβία ο πιανίστας Άλφρεντ Μπρέντελ.

1971: Μετά από 2.495 συνεχόμενες νίκες, η ομάδα μπάσκετ των Χάρλεμ χάνει με ένα πόντο διαφορά (100 – 99). Τους νίκησαν οι Νιου Γιορκ Ρεντς.